



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

# Vzdělávání úředníků státní správy a samosprávy v oblasti nového soukromého práva a doprovodné legislativy, reg. č. CZ.1.04/4.1.00/B6.00021

**Projekt je financován z Evropského sociálního  
fondu prostřednictvím Operačního programu  
Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního  
rozpočtu ČR.**



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

# Právní skutečnosti



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

# Obsah:

- **právní skutečnosti**
- **právní jednání**
- **relativní neúčinnost (odporovatelnost)**
- **neplatnost a zdánlivost**
- **promlčení a prekluze**

# Právní skutečnosti obecně a jejich rozdělení

- pojem “právní úkon” v SOZ nahrazuje NOZ pojmem “právní jednání”
- rozdělení právních skutečností

# Obsah a účel právního jednání

§ 547 NOZ: *„Právní jednání musí svým obsahem a účelem odpovídat dobrým mravům i zákonu.“*

# Následky právního jednání

- vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze (i) zákona, (ii) z dobrých mravů, (iii) zvyklostí, (iv) zavedené praxe stran
- lze jednat – (i) konáním, (ii) opomenutím
- musí odpovídat dobrým mravům a zákonu

# Právní jednání za právnickou osobu

- k 1.1.2014 odpadlo rozlišování mezi tím, když někdo jedná za PO a když ji někdo zastupuje (prokurista či zmocněnec)
- nově PO zastupuje jak zmocněnec, tak i statutární orgán
- rozdíl je v rozsahu zastupování (z čeho jeho oprávnění vyplývá)

# Posouzení právního jednání

## Disimulace

*§ 555 odst. 1 NOZ: „Právní jednání se posuzuje dle svého obsahu.“*

*§ 555 odst. 2 NOZ: „Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho právní povahy.“*



# Výklad právního jednání

- právní jednání se posuzuje dle svého obsahu
- NOZ sjednocuje podmínky pro výklad právního jednání
- podpora principu autonomie smluvních stran



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

# Preference platnosti právního jednání

*§ 574 NOZ: „Na právní jednání je třeba  
hledět spíše jako platné než jako na  
neplatné.“*

# Forma právního jednání

- právní jednání může být učiněno písemně, ústně nebo konkludentně
- nutnost písemné formy – zřizuje se nebo převádí věcné právo k nemovitosti, nebo se takové právo mění nebo ruší
- NOZ upouští od písemné formy u některých smluvních typů
- X právní jistota

# Soukromá/veřejná listina

- NOZ rozlišuje mezi soukromou a veřejnou listinou
- soukromá listina – ten, kdo se dovolává soukromé listiny nese důkazní břemeno
- veřejná listina – listina vydaná orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listina, kterou za veřejnou prohlásí zákon

# Neplatnost právního jednání

- absolutní neplatnost
- relativní neplatnost



**Víte, že?** Jednání, které se zjevně přičí dobrým mravům, je vždy absolutně neplatné.

# Relativní neúčinnost (dříve odporovatelnost)

- namísto „odporovatelnosti“ se zavádí pojem relativní neúčinnosti
- rozšiřuje se právní úprava tohoto institutu
- relativní neúčinnost se musí uplatňovat soudní cestou (odpůrčí žaloba)

# Zdánlivost

- zdánlivé právní jednání – jeví jako právní jednání, ale fakticky právním jednáním není
- zdánlivé právní jednání postrádá základní pojmové znaky právního jednání



§ 551 NOZ: „O právní jednání nejde chybí-li vůle jednající osoby.”

§ 552 NOZ: „O právní jednání nejde, nebyla-li zjevně projevěna vážná vůle.”

*§ 554 NOZ: „Ke zdánlivému právnímu jednání se nepřihlíží.”*

*§ 553 NOZ odst. 1: „O právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem.”*

# Příklady zdánlivého právního jednání v rámci NOZ

§ 16 NOZ: „Právní osobnosti ani svéprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, **nepřihlíží se k tomu.**”

§ 19 odst. 2 NOZ: „Přirozená práva spojená s osobností člověk nelze zcizit a nelze se jich vzdát; stane-li se tak, **nepřihlíží se k tomu.**”

*§ 32 odst. 2 NOZ: „Je-li zákonných zástupců více, postačí projeví-li vůči třetí osobě vůli alespoň jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.”*

# Účinky zdánlivého právního jednání

- pravidla o oddělitelnosti části právního jednání → u zdánlivého jednání nepřichází v úvahu částečná neplatnost (§ 576 NOZ)
- nevzniká povinnost nahradit škodu (§ 579 NOZ)

# Konvalidace zdánlivého právního jednání

*§ 553 odst. 2: „Byl-li projev vůle mezi stranami dodatečně vyjasněn, nepřihlíží se k jeho vadě a hledí se, jakoby tu bylo právní jednání od počátku.“*



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

# Vady právního jednání

- rozpor s dobrými mravy
- rozpor se zákonem
- počáteční nemožnost plnění
- nedostatek svéprávnosti
- nedostatek formy
- omyl

# Promlčení a prekluze

- následkem promlčení je zánik povinnosti dlužníka plnit
- následkem prekluze je zánik práva



# Promlčení

- námitka promlčení
- práva uplatnit námitku promlčení se nelze vzdát

# Promlčecí lhůty

- okamžik, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé - § 619 NOZ
- rozhoduje vědomost věřitele o rozhodných skutečnostech - § 4 odst. 2 NOZ
- lhůty, které započaly běžet před účinností NOZ se budou posuzovat podle dosavadních právních předpisů

# Délka promlčecí lhůty

*§ 629 odst. 1 NOZ: „Promlčecí lhůta trvá tři roky.“*

*§ 629 odst. 2 NOZ: „Majetkové právo se promlčí nejpozději uplynutím deseti let ode dne, kdy dospělo, ledaže zákon zvlášť stanoví jinou promlčecí lhůtu.“*

# Sjednaná délka promlčecí lhůty

- strany si mohou délku promlčecí lhůty sjednat
- sjednocení délky promlčecí lhůty
- subjektivní 3 roky, objektivní 10 let

# Děkuji za pozornost.



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)